

УТВЪРДИЛ

Директор:

(име, фамилия, подпис)

ПРИМЕРНО ГОДИШНО ТЕМАТИЧНО РАЗПРЕДЕЛЕНИЕ

по предмета „Човекът и природата“ за 3. клас

32 седмици X 1 час седмично = 32 часа годишно

№ по ред	Учебна седмица по ред	Тема на урочната единица	Вид урочна единица	КОМПЕТЕНТНОСТИ КАТО ОЧАКВАНИ РЕЗУЛТАТИ ОТ ОБУЧЕНИЕТО	Нови понятия	КОНТЕКСТ И ДЕЙНОСТИ ЗА ВСЯКА УРОЧНА ЕДИНИЦА	Методи и форми на оценяване по теми и/или раздели	Забележка
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)
1	1	Какво зная и умея от 2. клас?	Диагностика – входно ниво	Различава жива и нежива природа. Групира растения и животни. Описва сезонни промени. Познава частите на човешкото тяло и сетивните органи. Познава правила за безопасност и опазване на околната среда.		Умение за последователно излагане на знанията си чрез избор на отговор	устна и тестова проверка	
2	2	Тела и вещества Общи характеристики на телата	Нови знания	Описва общи характеристики на телата – съставени са от вещества, имат обем и маса.	тяло, вещество, обем, маса	Обсъждане на рисунки и илюстрации; даване на примери; сравняване на тела с различни маси и обем; демонстриране на тела с различни маси и обем; сравняване на тела, изработени от човека, и тела от природата; затвърдяване чрез основните характеристики на всяко тяло – има обем, има маса, съставено е от вещества.	текущо формиращо оценяване, устна проверка	
3	3	Твърди тела, течности и газове	Нови знания	Разграничава твърди тела, течности и газове по техни свойства – могат ли да текат, имат ли собствена форма и обем.		Решаване на познавателни задачи при сравнение на преместването на твърдо тяло и преливане на течност; попълване на текст за свойства на телата; извършване на опити за свойства на газове.	текущо формиращо оценяване, устна проверка	

(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)
4	4	Различавам твърди тела, течности и газове.	Затвърдяване на знания	Разграничава твърди тела, течности и газове по техни свойства – могат ли да текат, имат ли собствена форма и обем.		Решаване на познавателни задачи за различаване на твърдо тяло, течност и газ и за прилагане на знанията за свойствата на телата; извършване на опит за обем и форма на течностите; провеждане на дискусия за свойствата на телата; даване на примери за твърди тела, течности и газове и описване на техните свойства.	текущо формиращо оценяване, устна проверка	
	5	Материали	Нови знания	Сравнява материали от всекидневието по техните свойства – прозрачност, твърдост, здравина, пропускат или не пропускат вода. Свърза употребата на материалите с техните свойства.		Анализиране на илюстрациите за материали от природата и за произведени от човека; обясняване свойствата на материалите; провеждане на беседа върху връзката между свойствата на материали и тяхната употреба, придружена с примери; провеждане на опит за твърдост на материалите.	текущо формиращо оценяване, устна проверка	
6	6	Познавам материалите. Упражнения	Затвърдяване на знания	Сравнява материали от всекидневието по техните свойства – прозрачност, твърдост, здравина, пропускат или не пропускат вода. Свърза употребата на материалите с техните свойства.		Решаване на познавателни задачи за разпознаване на материали по информация в таблица за техните свойства; решаване на задачи в екипна работа; обсъждане на текст с природонаучно съдържание; извършване на опит с материали за изследване свойството пропускливост на водата.	текущо формиращо оценяване, устна проверка	
7	7	Въздух	Нови знания	Посочва свойства на въздуха – прозрачен газ, без цвят и мирис, поддържа дишането и горенето. Обяснява значението на въздуха за живота на земята.		Провеждане на опити, свързани с разпространението на въздуха; формулиране на изводи и обобщения от опитите; обсъждане на илюстрациите за свойствата на въздуха; запознаване с информация за вятърните електроцентрали като алтернативен източник на електроенергия.	текущо формиращо оценяване, устна проверка	
8	8	Вода	Нови знания	Посочва свойствата на водата – прозрачна течност, не поддържа горенето, разтваря други вещества. Обяснява значението на водата за живота на земята.		Провеждане на опити за свойствата на водата; обсъждане на илюстрациите за свойствата на водата; планиране на етапите при провеждане на опита за разтваряне на вещества във вода; осмисляне на индикатор за резултатите от опита и формулиране на изводи и обобщения; решаване на познавателна задача за разпознаване на течности според техните свойства.	текущо формиращо оценяване, устна проверка	

(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)
9	9	Опазване на въздуха и водата	Нови знания	Обяснява значението на водата и въздуха за живота на земята. Посочва дейности за опазване чистотата на водата и въздуха.		Обясняване на причините, които замърсяват въздуха и водата, и анализиране на съответните начини за опазване; посочване на примери; обсъждане на проблеми за замърсяване от транспортни средства, от замърсени води и от отпадъци.	текущо формиращо оценяване, устна проверка	
10	10	За чист въздух и чиста вода	Затвърдяване на знания	Посочва свойства на водата – прозрачна течност, не поддържа горенето. Посочва свойствата на въздуха – прозрачен газ, без цвят и мирис, прониква навсякъде, поддържа дишането и горенето. Обяснява значението на водата и въздуха за живота на земята. Посочва дейности за опазване чистотата на водата и въздуха.		Решаване на познавателни задачи за свойствата на водата и на въздуха; анализиране на графика за нивата на замърсяване; обсъждане на информация от природонаучния текст за водата и решаване на дискуссионен проблем за пестене на водата; попълване на схема за вода и въздух с акценти – разпространение, свойства и опазване.	текущо формиращо оценяване, устна проверка	
11	11	Тела и вещества Проект „Материалите около нас“	Затвърдяване на глобалната тема	Описва общи характеристики на телата. Сравнява материали по техните свойства и свързва употребата им със свойствата. Разграничава твърди тела, течности и газове. Посочва свойствата на водата и въздуха, обяснява значението им за живота на земята. Посочва дейности за опазване на чистотата на въздуха и водата.		Обсъждане на илюстрация и отговаряне на въпроси; анализиране на проектни задачи; запознаване с алгоритъм на изпълнението им, начини за провеждане на проучване и изработване на презентация за представянето му.	текущо формиращо оценяване, устна проверка; качествена оценка за изявата на ученика при работата по проекта	
12	12	Тела и вещества	Обобщение на глобалната тема	Описва общи характеристики на телата. Сравнява материали по техните свойства и свързва употребата им със свойствата. Разграничава твърди тела, течности и газове. Посочва свойствата на водата и въздуха, обяснява значението им за живота на земята. Посочва дейности за опазване на чистотата на въздуха и водата.		Обсъждане на обобщаващи тезиси; анализиране на систематизираща таблица за твърдо тяло, течност и газ.	текущо формиращо оценяване, устна проверка, писмена проверка с тест върху раздела	

(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)
13	13	Живи организми и жизнени процеси	Нови знания	Разграничава живите организми от неживите тела по жизнените процеси хранене, растеж и размножаване.	организми жизнени процеси	Сравняване на илюстрации за живи организми и неживи тела; обяснение чрез използване на илюстрации и познавателна задача на жизнените процеси – хранене, растеж, размножаване; попълване на схема с примери за живи организми и неживи тела; свързване на илюстрации с примери за жизнени процеси.	текущо формиращо оценяване, устна проверка	
14	14	Групи живи организми	Нови знания	Групира живите организми на растения, гъби и животни (човек) според храненето и движението им.		Анализиране на илюстрациите за растения, животни и гъби; решаване на познавателна задача за групиране на организмите; попълване на сравнителна таблица за растения, гъби и животни; решаване на логическа схема, водеща към нова за учениците информация.	текущо формиращо оценяване, устна проверка	
15	15	Различавам и групирам растения, гъби, животни	Затвърдяване на знания	Групира живите организми на растения, гъби и животни (човек) според храненето и движението им.		Решаване на познавателни задачи за различаване на жизнени процеси чрез илюстрации за тях; за разбиране на природонаучен текст и отговаряне на въпроси върху него; обсъждане на начини за придвижване на животните; решаване на кръстословица, попълване на таблица за организмите в родния край.	текущо формиращо оценяване, устна проверка	
16	16	Хранене и хранителна верига	Нови знания	Изброява от какво се нуждаят растенията, за да изработват хранителни вещества (вода, въздух, светлина). Групира животните според вида на приеманата храна на растителноядни животни, месоядни животни (хищници) и всеядни животни.	хранителна верига	Обясняване на жизнения процес хранене при организмите; обсъждане на модела на хранителна верига и примери за хранителни вериги; решаване на познавателни задачи за хранене при различни групи животни; допълване на хранителни вериги; самостоятелно съставяне на хранителни вериги; самостоятелно търсене на информация за хранене на различни животни.	текущо формиращо оценяване, устна проверка	
17	17	Кой кого изяжда?	Затвърдяване на знания	Изброява от какво се нуждаят растенията, за да си изработват хранителни вещества (вода, въздух, светлина). Групира животните според вида на приеманата храна на растителноядни животни, месоядни животни (хищници) и всеядни животни.		Попълване на схема за условията, необходими на растенията за изработване на хранителни вещества, провеждане на опит с растение, формулиране на изводи в отговор на познавателната задача.	текущо формиращо оценяване, устна проверка	

(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)
18	18	Среда и условия на живот	Нови знания	Обяснява значението на средата и условията на живот.	условия на живот среда на живот	Обясняване на понятията среда на живот и условия на живот чрез примери за сушата и за водата; разпознаване средите на живот и организмите, които ги обитават; решаване на познавателна задача за условията на живот и на сушата.	текущо формиращо оценяване, устна проверка	
19	19	Живите организми във водата	Нови знания	Илюстрира с примери приспособления на растения и животни за тяхната среда на живот. Илюстрира с примери разнообразието на растения и животни, обитаващи водата. Описва връзката между растения и животни в дадена среда чрез хранителна верига.		Илюстриране с примери на приспособленията на растенията и животните във водните басейни; анализиране на илюстрации; решаване на познавателни задачи за конкретни обитатели от флора и фауна на водната среда; обсъждане на хранителна верига за организми във водна среда; анализиране на природонаучен текст и сравняване на информация за обитатели на водна среда.	текущо формиращо оценяване, устна проверка	
20	20	Живите организми на сушата	Нови знания	Илюстрира с примери приспособления на растения и животни към тяхната среда на живот. Илюстрира с примери разнообразието на растения и животни, обитаващи сушата. Описва връзката между растения и животни в дадена среда чрез хранителна верига.		Илюстриране с примери на приспособленията на животните и растенията за живот на сушата; решаване на познавателни задачи за приспособления на растения и животни на сушата; съставяне на хранителна верига с организми на сушата.	текущо формиращо оценяване, устна проверка	
21	21	Опазване на организмите и тяхната среда	Нови знания	Обяснява значението на средата на живот за съществуването на организмите. Дава примери за опазване на разнообразието от видове организми и на средата им на живот.		Обсъждане на тезата, че съществуването на всеки организъм е важно; анализиране на заплахите за средата и организмите и начините за съхранението им; решаване на познавателни задачи и дискусия за последиците от намесата на човека в средата на живот; анализ на природонаучен текст и записване на ученическо послание по темата.	текущо формиращо оценяване, устна проверка	
22	22	Многообразие на живота във водата и на сушата	Затвърдяване на знания	Илюстрира с примери разнообразието на растения и животни, обитаващи водата и сушата. Илюстрира с примери приспособяването на растения и животни към тяхната среда на живот.		Решаване на познавателни задачи за средата на живот и приспособяването на организмите към средата; обсъждане на хранителни вериги и проблемите, които следват промените в средата на живот; анализ на природонаучен текст и отговори на въпроси върху него; проучване на растения и животни, застрашени от изчезване.	текущо формиращо оценяване, устна проверка	

(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)
23	23	Организмите и тяхната среда на живот Проект „Да научим повече за живите организми“	Затвърдяване на глобална тема „Организмите и тяхната среда на живот“	Групира живите организми. Изброява условията за изработване на хранителни вещества от растенията. Групира животните според вида на приеманата храна. Илюстрира с примери приспособленията и разнообразието от растения и животни на сушата и във водата, връзката им в хранителни вериги и начините за опазване на видовото разнообразие.		Затвърдяване чрез отговаряне на въпроси при преминаване през познавателните полета; поставяне на проектната задача за проучване на растение или животно чрез техниката „шест въпроса“; осмисляне на предложения пример; попълване на резултати от проучването; презентирание на проект.	текущо формиращо оценяване, устна проверка; качествена оценка за изявата на ученика при работата по проекта	
24	24	Организмите и тяхната среда на живот	Обобщение на глобалната тема „Организмите и тяхната среда на живот“	Групира живите организми. Изброява условията за изработване на хранителни вещества от растенията. Групира животните според вида на приеманата храна. Илюстрира с примери приспособленията и разнообразието от растения и животни на сушата и във водата, връзката им в хранителни вериги и начините за опазване на видовото разнообразие.		Анализиране на класификационна схема за живите организми и на илюстрациите към всеки от обобщаващите тезиси за знания, изисквани от програмата; решаване на тест върху глобалната тема с възможности за самооценка.	текущо формиращо оценяване, устна проверка; писмена проверка чрез тест върху глобалната тема	
25	25	Органи на човешкото тяло	Нови знания	Разпознава (по схема) основни органи на човешкото тяло. Назовава функциите на основните органи.	мозък, сърце, кръвоносни съдове, бели дробове, стомах, черва	Обясняване на мястото на всеки от основните органи (по схема) в човешкото тяло и функциите им; решаване на познавателни задачи за разпознаване на органите в илюстрации и попълване на названията им; решаване на кръстословица и съставяне на текст за ролята на органите.	текущо формиращо оценяване, устна проверка	
26	26	Кости и мускули	Нови знания	Определя скелета и мускулите като опора на тялото и органи на движението. Изброява хигиенни правила за поддържане на правилна стойка на тялото.		Обясняване функцията на костите, съставлящи скелета, и на мускулите; решаване на познавателни задачи за спортове, развиващи мускулите, и ситуации за правилна стойка; съотнасяне на кости към съответна група на скелета чрез рисунки; съставяне на текст за кости и мускули.	текущо формиращо оценяване, устна и писмена проверка	

(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)
27	27	Хигиена на зъбите	Нови знания	Разбира необходимостта за поддържане на хигиената на устната кухина и на зъбите.		Обясняване функциите на зъбите; обсъждане на правила за хигиена на зъбите и устната кухина; решаване на познавателни задачи за техники и правила за опазване на зъбите; провеждане на опит за значението на грижата за зъбите.	текущо формиращо оценяване, устна проверка	
28	28	Грижа за здравето	Нови знания	Познава правила за оказване на първа долекарска помощ при травми, получени при движение, спорт и игри. Изброява полезни храни и начини на хранене, спомагачи растежа на тялото и укрепване на здравето.		Обсъждане на полезните храни и актуализиране на знанията за храни от растителен и животински произход; надграждане на правилата за здравословно хранене; въвеждане на правила за първа помощ при нараняване по практически инструкции.	текущо формиращо оценяване, устна проверка	
29	29	Живее здравословно	Затвърдяване на знания	Разпознава и назовава функциите на основни органи, на скелета и на мускулите. Познава правила за първа долекарска помощ и хигиенни правила за правилна стойка на тялото. Изброява полезни храни и начини на хранене, разбира необходимостта от спазване на хигиена на устната кухина и зъбите.		Разпознаване по схема на органи на човешкото тяло и обясняване на техните функции; обсъждане на примери за полезни за здравето храни и на правила за здравословно хранене; попълване на задачи за човешкото тяло чрез събиране на информация от различни източници.	текущо формиращо оценяване, устна проверка	
30	30	Човекът и здравословният начин на живот Проект „Човекът и неговото здраве“	Затвърдяване на глобална тема „Човекът и здравословният начин на живот“	Разпознава и назовава функциите на основни органи, на скелета и мускулите. Познава правила за първа долекарска помощ и хигиенни правила за правилна стойка на тялото. Изброява полезни храни и начини на хранене, разбира необходимостта от спазване на хигиена на устната кухина и зъбите.		Решаване на въпроси и задачи през познавателни полета за основните знания в глобалната тема; осмисляне на проектната задача и начина на подготовка и провеждане на викторина; проучване на избрани обекти, подготовка на материали и провеждане на викторина.	текущо формиращо оценяване, устна проверка; качествена оценка за изявата на ученика при работата по проекта, както и на екипа, в който той участва	

(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)
31	31	Човекът и здравословният начин на живот	Обобщение на глобална тема „Човекът и здравословният начин на живот“	Разпознава и назовава функциите на основни органи, на скелета и мускулите. Познава правила за първа долекарска помощ и хигиенни правила за правилна стойка на тялото. Изброява полезни храни и начини на хранене, разбира необходимостта от спазване на хигиена на устната кухина и зъбите.		Разпознаване на основните органи и обяснение на функциите им; обсъждане на основните обобщаващи тезиси, придружени от илюстрации и схеми; решаване на теста върху глобалната тема с възможности за самооценка.	текущо формиращо оценяване, устна и писмена проверка чрез тест върху глобалната тема	
32	32	Какво зная и умея в края на 3. клас?	Годишен преговор и изходяща диагностика	Различава твърди тела, течности и газове. Познава свойствата на материали. Описва свойствата на водата и въздуха и значението им за живота на земята, познава начини за опазването им. Различава живи организми от неживи тела чрез жизнените процеси. Групира организмите и групира животните според вида на приеманата храна. Разбира жизнения процес хранене и съставя хранителни вериги. Разбира значението на средата и условията на живот за организмите. Илюстрира с примери видовете разнообразие във водата и на сушата. Описва примери за приспособленията на организмите за живот във водна среда и на сушата. Назовава органи на човешкото тяло, техните функции и правила за здравословен начин на живот.		Умение за последователно разказване и обясняване на основни характеристики на обекти и дейности от учебната програма за 3. клас; решаване на тест за изходяща диагностика.	устна и текстова проверка върху учебното съдържание за трите глобални теми	

Разработил:

(Име, фамилия, подпис)